

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av kyrkolagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av kyrkolagen (RP 26/2017 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Joni Hiitola, undervisnings- och kulturministeriet
- ecklesiastikråd Pirjo Pihlaja, Kyrkostyrelsen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att kyrkolagens bestämmelse om val av ärkebiskop ändras så att de röster som avgetts av de röstberättigade i ärkestiftet ges minskad vikt när valresultatet räknas. Samtidigt föreslås att bestämmelsen om val av biskop ändras så att de röstberättigade i det valet utökas med den lekmannamedlem som har utsetts till kyrkostyrelsen från stiftet.

Dessutom föreslås att bestämmelserna om val av kontraktsprost ändras så att man stryker bestämmelsen om val av kontraktsprost, och att domkapitlet utnämner kontraktsprosten för fyra år i sänder bland kyrkoherdarna i prostiets församlingar. Det centrala syftet med ändringen är att göra kontraktsprostens uppgift klarare och utveckla den genom att förstärka samhörigheten med biskopen och domkapitlet samt att luckra upp stiftsförvaltningen.

Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det föreslås att kyrkolagens bestämmelser om sättet att välja ärkebiskop och om val av kontraktsprost ska ändras. Utskottet anser att ändringarna behövs och fyller sitt syfte.

Ärkebiskopens uppgifter består av biskopsämbetets allmänna uppgifter i Åbo ärkestift och av särskilda uppgifter som berör hela kyrkan. Det föreskrivs särskilt om de särskilda uppgifterna för

Betänkande FvUB 7/2017 rd

hela kyrkan, exempelvis ordförandeskapen i kyrkomötet, kyrkostyrelsen och biskopsmötet. Ärkebiskopen har en betydande ställning som ledare inom kyrkan. Ärkebiskopen sköter kyrkans ekumeniska relationer, samhällsrelationer och kyrkans kontakter till medierna. Av bland annat det förändrade medieklimatet följer enligt utredning att ärkebiskopen allt oftare förväntas uppträda offentligt som företrädare för hela kyrkan.

Röstberättigade vid val av ärkebiskop är utöver de röstberättigade i ärkestiftet också de ombud till kyrkomötet som utsetts av de övriga stiftens, det ombud som sametinget har utsett till kyrkomötet samt de övriga stiftens medlemmar av stiftsfullmäktige, domkapitlet och kyrkostyrelsen. Det föreslås nu att valsättet ska ändras så att de röster som avgetts av de röstberättigade i ärkestiftet ges minskad vikt när valresultatet räknas. Syftet är att ändra sättet att välja ärkebiskop så att det stämmer överens med ärkebiskopens faktiska uppgifter i dag. Valsättet innebär att de övriga stiftens och därmed även hela kyrkans röst framträder allt tydligare vid sidan om ärkestiftets röst, men de röstberättigade i ärkestiftet kommer alltså att ha en liten majoritet i valet. Närmare bestämmelser om detta finns i kyrkans valordning, som kyrkomötet har beslutat ändra. Ändringen avses träda i kraft samtidigt som de föreslagna ändringarna av kyrkolagen.

Kontraktsprosten ska biträda biskopen och domkapitlet i prosteriets förvaltning. För närvarande utses kontraktsprosten genom val för sex år i sänder bland kyrkoherdarna i prostriet. Till kontraktsprostämberet utnämner domkapitlet någon av de tre kandidater som har fått flest röster i valet till ämbetet. Enligt utredning har sättet att välja kontraktsprost ansetts vara onödigt tungrovt, och därför föreslås det nu att valet slopas. Enligt förslaget ska domkapitlet i fortsättningen utnämna kontraktsprosten för fyra år i sänder bland någon av kyrkoherdarna i prosteriets församlingar. Ändringen luckrar upp stiftsförvaltningen och gör kontraktsprostens uppgift klarare och stärker kontraktsprostens samhörighet med biskopen och domkapitlet. I kontraktsprostens uppgifter föreslås inga ändringar.

Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 26/2017 rd utan ändringar.

Betänkande FvUB 7/2017 rd

Helsingfors 10.5.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Elsi Katainen cent
medlem Kari Kulmala saf
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Wille Rydman saml
medlem Joona Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
medlem Matti Semi vänst.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.